

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра адміністративного та фінансового права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету ЮРИДИЧНИЙ О.С.Яг
«29» _____ 2016 рок
ФАКУЛЬТЕТ

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри адміністративного та фінансового права
Протокол № 1 від «29» серпня 2016 рок
Завідувач кафедри _____ В.І. Курил

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Криміналістика

(назва навчальної дисципліни)

Напрямок підготовки: 6.030401 «Правознавство»

Освітній ступень: «Бакалавр»

Факультет юридичний

Розробник: к.ю.н., доцент Кушнір Григорій Андрійович

1. Опис навчальної дисципліни Криміналістика

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань		
Напрямок підготовки	Правознавство 6.030401	
Спеціальність		
Освітньо-кваліфікаційний рівень	бакалавр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	216	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	4	
Курсовий проект (робота) <small>(якщо є в робочому навчальному плані)</small>		
Форма контролю	Залік Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	4	5
Семестр	7,8	9
Лекційні заняття	68 год.	14 год.
Практичні, семінарські заняття	50 год.	10 год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	98 год.	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	4 год. 4 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Криміналістика одна з юридичних наук які згідно з навчальним планом, вивчається в тому чи іншому обсязі студентами юридичних факультетів вищих учбових закладів України незалежно від спеціалізації майбутнього юриста.

Звичайно, найбільш детально, весь програмний матеріал цієї науки повинні знати науковці-криміналісти, криміналісти експерти, але, навіть в мінімальному обсязі положення криміналістики необхідні для виконання обов'язків фахівців митниць, прокуратури, СБУ, нотаріату, адвокатури, та ін.

Та, наприклад. працівнику митниці знання криміналістики потрібні, щоб виявити предмет контрабанди, особливо, якщо вони сховані в тайниках; адвокату, щоб вірно оцінити матеріали кримінальної справи, особливо, проведення експертизи; виявити факти, які можуть бути використані на користь обвинуваченого (підзахисного).

Мета курсу криміналістики: В процесі вивчення криміналістики, студентам необхідно, в передбаченому програмою обсязі **засвоїти** її теоретичні положення: предмет і систему курсу, класифікацію і причини виявлення і фіксації рідного характеру відбитків, практичні прийоми проведення оперативних слідчих дій і методу розслідування злочинів.

Крім того, студенти повинні

знати:

- Поняття предмету і завдань криміналістики, її місце в системі іншої юридичних та суміжних наук;
- Об'єкти, суб'єкти та форми криміналістичної ідентифікації і діагностики;
- Порядок висунення та перевірки криміналістичних версій;
- Існуючі криміналістичні засоби, прийоми і методи їх застосування при виявленні, фіксації, огляді та вилученні слідів та інших речових доказів;
- Порядок збирання, перевірки, та оцінки доказів під час розслідування кримінальної справи;

- Структуру існуючих в Україні експертних установ і підрозділів та порядок призначення в них різних видів судових експертиз,
- Тактику проведення окремих слідчих дій та порядок використання необхідних знань спеціалістів;
- Загальні положення і значення кримінальної методики та криміналістичної характеристики злочинів;
- Особливості методики розслідування окремих видів злочинів.

вміти:

- Грамотно використовувати відповідні техніко-криміналістичні засоби для відшукування, фіксації, та вилучення слідів і інших об'єктів, що можуть бути знайденими на місці події і мають відношення до справи;
- Аналізувати наявні відомості про подію злочину, висувати і обґрунтовувати криміналістичні версії щодо встановлення причини подій і осіб, винних у вчиненні злочину;
- Підготовлювати, проводити самостійно та з залученням необхідних спеціалістів і у відповідності до норм процесуального законодавства окремі слідчі дії, призначати криміналістичні експертизи та дослідження;
- Організувати розкриття та розслідування окремих злочинів, забезпечувати при цьому взаємодію різних підрозділів і служб правоохоронних органів.

Таким чином, криміналістика озброює фахівців-юристів спеціальними методами і засобами профілактики, розкриття і розслідування злочинів, що дає можливість підвищити розкриття злочинів, не допускати фактів не розкриття злочинів і не притягання до відповідальності винних.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАУКИ КРИМІНАЛІСТИКИ

Тема лекційного заняття 1. Предмет, система і задачі криміналістики і її значення в попередженні, розслідуванні і розкритті злочинів

Поняття і значення криміналістики як юридичної науки. Предмет і методи криміналістики. Система криміналістики, її взаємозв'язок з іншими науками. Загальні і приватні задачі криміналістики.

Основні напрямки боротьби зі злочинністю як сфери використання наукового і практичного потенціалу криміналістики.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2.

КРИМІНАЛІСТИЧНА ТЕХНІКА

Тема лекційного заняття 2. Загальні положення криміналістичної техніки

Загальні положення криміналістичної техніки і основні види і застосування в розслідуванні і запобіганні злочинам. Засоби слідчої криміналістичної техніки. Техніко-криміналістичні засоби профілактики. Комплектування науково-технічних засобів для виконання слідчих дій, оперативно-розшукових заходів та криміналістичних досліджень.

Тема лекційного заняття 3. Криміналістична трасологія

Поняття судової трасології та її завдання. Огляд слідів на місці подій. Трасологічна експертиза.

Тема лекційного заняття 4. Криміналістичне дослідження документів і почерку

Криміналістичне дослідження написання, предмет і завдання. Ідентифікаційні ознаки написання. Методика дослідження написання.

Підготовка матеріалів на судовопочеркознавчу та судовотехнічну експертизу.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. КРИМІНАЛІСТИЧНА ТАКТИКА

Тема лекційного заняття 5. Загальні положення криміналістичної тактики

Предмет і поняття слідчої тактики. Слідча тактика і кримінально-процесуальний Закон. Слідчі дії і оперативно-розшукові заходи. Поняття і принципи планування розслідування. Слідчі версії, їх організація, перевірка і планування роботи слідчого.

Тема лекційного заняття 6. Тактика огляду місця подій

Поняття огляду місця подій. Дії слідчого при проведенні огляду місця події. Спеціаліст на місці огляду місця події. Фіксація результатів місця події

Тема лекційного заняття 7. Тактика обшуку і виїмки та пред'явлення для впізнання

Поняття обшуку, його значення для розслідування, завдання і види. Підготовка для проведення обшуку. Тактичні прийоми обшуку і виїмки. Фіксація результатів обшуку і виїмки. Поняття, мета і об'єкти пред'явлення для впізнання. Підготовка до пред'явлення для впізнання. Порядок пред'явлення для впізнання живих осіб, трупів, предметів і тварин.

Тема лекційного заняття 8. Тактика допиту

Поняття і загальні правила проведення розшуку на попередньому слідстві. Розшук обвинуваченого. Затримання обвинуваченого. Допит, його поняття, види і завдання. Тактика допиту та її зміст.

Підготовка до допиту.

- Допит свідка і потерпілого, підозрюваного і обвинуваченого.
- Очна ставка і фіксація результатів допиту.

Тема лекційного заняття 9. Тактика призначення і проведення судових експертиз

Поняття судової експертизи, її призначення і види. Підготовка і призначення судової експертизи. Вибір експертної установи. Висновок експерта і його оцінка слідчим і судом.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4.

КРИМІНАЛІСТИЧНА МЕТОДИКА РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ

Тема лекційного заняття 10. Методика розслідування ДТП

Криміналістична характеристика ДТП. Особливості огляду місця події ДТП. Тактичні прийоми і умови проведення відтворення обстановки і обставин подій ДТП. Судові експертизи по справах про ДТП, порядок їх підготовки і призначення.

Тема лекційного заняття 11. Особливості методики розслідування економічних злочинів

Сутність і поняття економічних злочинів. Класифікація економічних злочинів.
Методики розслідування економічних злочинів.

Тема лекційного заняття 12. Методика розслідування крадіжок, грабежів та розбійних нападів

Криміналістична характеристика крадіжок, грабежів та розбійних нападів. Планування розслідування крадіжок, грабежів та розбійних нападів. Особливості розслідування крадіжок. Особливості розслідування грабежів та розбійних нападів.

Тема лекційного заняття 13. Методика розслідування хабарництва та корупції

Криміналістична характеристика хабарництва та корупції. Тактика перевірчих дій. Типи кримінальних ситуацій та їх ознаки. Побудова і розробка слідчих версій та планування розслідування. Первісні і подальші слідчі дії.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи науки криміналістики												
Тема 1. Предмет, система і задачі криміналістики і її значення в попередженні, розслідуванні і розкритті злочинів	15	8	2			5	2	2				
Разом за змістовим модулем 1	15	8	2			5	2	2				
Змістовий модуль 2. Криміналістична техніка												
Тема 2. Загальні положення криміналістичної техніки	19	6	3			10	2	2				
Тема 3. Криміналістична трасологія	18	6	2			10	2	2				
Тема 4. Криміналістичне дослідження документів і почерку	14	6	3			5	2	2				
Разом за змістовим модулем 2	51	18	8			25	6	2	4			
Змістовий модуль 3. Криміналістична тактика												
Тема 5. Загальні положення криміналістичної тактики	16	4	2			10		2				
Тема 6. Тактика огляду місця подій	13	4	4			5						
Тема 7. Тактика обшуку і виїмки та пред'явлення для	9	2	2			5	2	2				

впізнання												
Тема 8. Тактика допиту	16	2	4			10	2		2			
Тема 9. Тактика призначення і проведення судових експертиз	16	4	4			8		2				
Разом	70	16	16			38	4	4	4			
Змістовий модуль 4. Криміналістична методика розслідування злочинів												
Тема 10. Методика розслідування ДТП	24	8	6			10						
Тема 11. Особливості методики розслідування економічних злочинів	17	6	6			5	2	2				
Тема 12. Методика розслідування крадіжок, грабежів та розбійних нападів	22	6	6			10	4	2	2			
Тема 13. Методика розслідування хабарництва та корупції	17	6	6			5	2	2				
Разом за змістовим модулем 3	80	26	24			30		6	2			
ВСЬОГО	216	68	50			98	14	14	10			

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет, система і задачі криміналістики і її значення в попередженні, розслідуванні і розкритті злочинів	4
2	Тема 2. Загальні положення криміналістичної техніки	4
3	Тема 3. Криміналістична трасологія	4
4	Тема 4. Криміналістичне дослідження документів і почерку	4
5	Тема 5. Загальні положення криміналістичної тактики	4
6	Тема 6. Тактика огляду місця подій	3
7	Тема 7. Тактика обшуку і виїмки пред'явлення для впізнання	4
8	Тема 8. Тактика допиту	4
9	Тема 9. Тактика призначення і проведення судових експертиз	3
10	Тема 10. Методика розслідування ДТП	4
11	Тема 11. Особливості методики розслідування економічних злочинів	4
12	Тема 12. Методика розслідування крадіжок, грабежів та розбійних нападів	4
13	Тема 13. Методика розслідування хабарництва та корупції	4

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет, система і задачі криміналістики і її значення в попередженні, розслідуванні і розкритті злочинів	4
2	Тема 2. Загальні положення криміналістичної техніки	4
3	Тема 3. Криміналістична трасологія	4
4	Тема 4. Криміналістичне дослідження документів і почерку	4
5	Тема 5. Загальні положення криміналістичної тактики	4
6	Тема 6. Тактика огляду місця подій	3
7	Тема 7. Тактика обшуку і виїмки пред'явлення для впізнання	4
8	Тема 8. Тактика допиту	4
9	Тема 9. Тактика призначення і проведення судових експертиз	3
10	Тема 10. Методика розслідування ДТП	4
11	Тема 11. Особливості методики розслідування економічних злочинів	4
12	Тема 12. Методика розслідування крадіжок, грабежів та розбійних нападів	4
13	Тема 13. Методика розслідування хабарництва та корупції	4

6. Контрольні питання, комплекс тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Криміналістика – наука юридична?	
1	комплексна
2	суспільна
3	спеціальна
2. Предмет науки криміналістики:	
1	сформульовано повністю
2	в стадії подальшої розробки
3	визначені основні риси
3. Наукові розробки криміналістики базуються на досягненнях:	
1	суспільних наук
2	природничих наук
3	технічних наук
4. Криміналістика зародилася в надрах науки:	
1	кримінального процесу

2	цивільного процесу
3	судової медицини
4	виправно - трудового права
5	адміністративного процесу
5. Ідентифікація в криміналістиці:	
1	спеціальний метод дослідження
2	загально - науковий метод
3	процес виділення конкретного об'єкту з групи, подібних йому
4	кінцевий результат ідентифікації конкретного об'єкту за його ознаками
6. Об'єкти ідентифікації:	
1	поділ злочину в цілому
2	окремі явища і процеси
3	люди, предмети, тварини
4	матеріальні об'єкти, що мають фіксовану форму і розміри
7. Суб'єкти ідентифікації:	
1	суддя
2	прокурор
3	слідчий
4	спеціаліст-криміналіст
5	судовий експерт
8. Слідча версія – це:	
1	наукова гіпотеза
2	модель події злочину
3	обгрунтоване пояснення розслідуваної події в цілому чи окремих її сторін
9. Підстави побудови слідчої версії:	
1	інтуїція слідчого
2	первинна інформація про подію
3	спеціальні криміналістичні знання слідчого
4	результат узагальнення слідчої та судової практики
10. До слідів-об'єктів, що вивчає судова трасологія, відносяться:	
	загублені злочинцем предмети
	частини раніше цілих предметів
	запираючі пристрої
	залишені на місці пригоди предмети одягу злочинця
11. Сліди гальмування – це:	
	сліди-предмети
	сліди-речовини
	сліди-відображення
	сліди-контактуючої поверхні
12.	Ідентифікаційні ознаки письма – це особливість письмово-рухових навиків, що відображена у .....
13.	Словесний портрет використовують для пошуку та упізнання.....
14.	Задачі огляду місця події: виявлення слідів ..., визначення механізму вчинення ....
15.	Види слідчого огляду: огляд місцевості, приміщення, предметів, документів, огляд трупа, огляд живої .....
16.	Прийоми фіксації огляду місця події: протоколювання, фотографування, кіно- і відео зйомка, копіювання, моделювання, складання, ...
17.	Обшук – це обгрунтована доказами по справі, слідча....., що полягає в примусовому обслідуванні громадян, майна, ..., робочих .....з метою виявлення знарядь .....

18.	Задачі обшуку направлені на збирання доказової .....по справі.
19.	Допит – це..... та судова дія в процесі якої орган, або ...одержують інформацію від допитуваного стосовно обставин, які мають значення для встановлення істини по справі.
20.	Судова експертиза – це слідча дія з організації та тактики використання спеціальних ... з метою здобуття доказової ... методами наукового дослідження експертом.
21.	Методика розслідування це сукупність наукових положень, тактичних засобів та тактичних ... і методичних ....., які застосовуються при розкритті та розслідуванні злочину.
22.	Слід пальця на склі – це:
1	поверхневий слід-нашарування
2	об'ємний слід
3	поверхневий слід-відшарування
4	термічна зміна слідосприймаючого об'єкту
23.	Послідовність етапів роботи зі слідами:
1	виявлення
2	фіксація
3	огляд
4	вилучення
24.	Дактилоскопія – це:
1	галузь криміналістичної техніки
2	розділ судової трасології
3	підгалузь судової медицини
4	розділ криміналістики
25.	Властивості папіярного візерунку:
1	індивідуальність
2	регенерація
3	постійність
26.	Сліди ніг людини – це:
1	ступні ніг і ніг в шкарпетках
2	підшви взуття
3	босі ноги і в шкарпетках
27.	Протектор шини автомобіля – це:
1	внутрішній діаметр шини
2	дефект поверхні шини
3	зовнішній діаметр шини
4	шар гуми на біговій частині шини
28.	Сліди шини колеса на потерпілому відносяться до:
1	слідів-предметів
2	слідів-речовин
3	слідів-відображень
4	слідів-нашарування
29.	По слідам можна визначити:
1	швидкість руху автомобіля до зупинки
2	ширину бігової частини протектора шини
3	базу автомобіля
4	довжину колеса
30.	Поверхневі сліди транспортних засобів, що утворені за рахунок нашарування:
1	негативні
2	нейтральні

3	позитивні
---	-----------

Зразок екзаменаційних білетів

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОКР Бакалавр напрям підготовки/ спеціальність 6.030401 «Правознавство»	Кафедра Адміністративного та фінансового права 2016 -2017 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни Криміналістика	Затверджую Зав. кафедри _____ (підпис) Куріло В.І. (ПБ) _____ 2016 р.
Екзаменаційні запитання			
1 Форми і види криміналістичної ідентифікації			
2 Криміналістичне значення слідів рук людини			

Тестові завдання різних типів

1. Судове почеркознавство вивчає:
А. Характер втілення думки – письмова мова
Б. Особливості графічних знаків, що відображають рух яким їх виконано – почерк
В. Технічний навик
Г. Всі відповіді вірні

2. Фіксація результатів огляду місця події:
А. Складання протоколу
Б. Фото, кіно- і відеозйомка
В. Схема, плани
Г. Креслення окремих предметів і слідів

3. Основні теоретичні положення судової трасології:
А. Об'єкти матеріального світу індивідуальні
Б. Загальні ознаки об'єктів трасології
В. Окремі ознаки об'єктів трасології
Г. Всі відповіді вірні

4. Об'єкти обшуку:
А. Знаряддя і засоби вчинення і приховання злочину
Б. Предмети і цінності добуті злочинним шляхом
В. Предмети на яких зберігаються сліди злочину
Г. Приміщення, документи, трупи або їх частини

5. Засоби науково-дослідної криміналістичної техніки:
А. Вимірювальні засоби
Б. Оптичні збільшувачі і порівняльні засоби
В. Фотографічна апаратура
Г. Люмінесцентний аналіз, дослідження в ультрафіолетових та інфрачервоних променях, лазерних, рентген, радіоактивні ізотопи

6. Класифікація вогнепальної зброї за призначенням:
А. Мисливська, гладко ствольна, комбінована, нарізна
Б. Бойова, спеціального призначення
В. Пневматична, газова
Г. Спортивна

7. Судові експертизи в слідчій і судовій практиці:
А. Криміналістична
Б. Судово-хімічна, судово-бухгалтерська
В. Судово-економічна, судово-планова
Г. Судово-автотехнічна, судово-медична

8. Структура ідентифікаційного дослідження та його стадії:
А. Роздільна
Б. Порівняльна
В. Оцінка результатів дослідження
Г. Формування висновків

9. Класифікація пальцевих візерунків людини:
А. Петльові
Б. Дугові
В. Завиткові
Г. Всі відповіді вірні

10. Об'єктами пред'явлення для впізнання є:
А. Люди
Б. Предмети
В. Трупи, тварини
Г. Транспорт

7. Методи навчання

1. Лекції
2. Семінарські заняття
3. Самостійна робота
4. Вирішення задач

8. Форми контролю

Одним із обов'язкових елементів навчального процесу є систематичний поточний контроль засвоєння знань та підсумкова оцінка рівня засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці.

Контроль за засвоєнням дисципліни проводиться постійно і поділяється на три види: вхідний, поточний, підсумковий.

Вхідний – за тестовими завданнями на знання основних юридичних категорій та понять в галузі правознавства

Поточний – проводиться у формі контрольних робіт, що складаються з теоретичних та практичних занять в розрізі тем окремих змістових модулів, а також опитування на практичних заняттях, тестування

Підсумковий – здійснюється за кредитно-модульною системою оцінювання знань і умінь студентів.

Матеріали, що стосуються методів контролю знань студентів, представлено у Навчально-методичному комплексі дисципліни.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль				Рейтинг з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$	Рейтинг з додаткової роботи $R_{\text{ДР}}$	Рейтинг штрафний $R_{\text{ШТР}}$	Підсумкова атестація (екзамен чи залік)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4					
0-100	0-100	0-100	0-100	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100

Примітки. 1. Відповідно до «Положення про кредитно-модульну систему навчання в НУБіП України», затвердженого ректором університету 03.04.2009 р., рейтинг студента з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ стосовно вивчення певної дисципліни визначається за формулою

$$R_{\text{НР}} = \frac{0,7 \cdot (R_{\text{ЗМ}}^{(1)} \cdot K_{\text{ЗМ}}^{(1)} + \dots + R_{\text{ЗМ}}^{(n)} \cdot K_{\text{ЗМ}}^{(n)})}{K_{\text{ДНС}}} + R_{\text{ДР}} - R_{\text{ШТР}},$$

де $R_{\text{ЗМ}}^{(1)}, \dots, R_{\text{ЗМ}}^{(n)}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K_{\text{ЗМ}}^{(1)}, \dots, K_{\text{ЗМ}}^{(n)}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{\text{ДНС}} = K_{\text{ЗМ}}^{(1)} + \dots + K_{\text{ЗМ}}^{(n)}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

$R_{\text{ДР}}$ – рейтинг з додаткової роботи;

$R_{\text{штр}}$ – рейтинг штрафний.

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K_{\text{ЗМ}}^{(1)} = \dots = K_{\text{ЗМ}}^{(n)}$. Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{\text{цр}} = \frac{0,7 \cdot (R_{\text{ЗМ}}^{(1)} + \dots + R_{\text{ЗМ}}^{(n)})}{n} + R_{\text{др}} - R_{\text{штр}}$$

Рейтинг з додаткової роботи $R_{\text{др}}$ додається до $R_{\text{цр}}$ і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний $R_{\text{штр}}$ не перевищує 5 балів і віднімається від $R_{\text{цр}}$. Він визначається лектором і вводить рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

2. Згідно із зазначеним Положенням *підготовка і захист курсового проекту (роботи)* оцінюється за 100 бальною шкалою і далі переводиться в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначенні оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО- непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати	35-59

		залік (позитивну оцінку)	
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

10. Методичне забезпечення

1. Висновки експертів різних видів судових експертиз.
2. Натурні колекції речових доказів.
3. Довідкові джерела з різних тем судових експертиз.
4. Кушнір Г.А. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Криміналістика» для студентів юридичного факультету / Г.А. Кушнір / Київ: – 2015.

11. Рекомендована література

Основна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р.
2. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р.
3. Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 р.
4. Кодекс України про надра від 27 липня 1994 р.
5. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р.
6. Митний кодекс України від 11 липня 2002 р.
7. Бюджетний кодекс України від 08 червня 2010 р.
8. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 р.
9. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003 р.
10. Про ціни та ціноутворення. Закон України від 3 грудня 1990 р. № 507-ХІІ зі змінами.
11. Про державну податкову службу в Україні. Закон України від 4 грудня 1990 р. № 509-ХІІ у редакції Закону від 24 грудня 1993 р. № 3813-ХІІ із змінами та доповненнями.
12. Про власність. Закон України від 7 лютого 1991 р. № 697-ХІІ із змінами та доповненнями.
13. Про зайнятість населення. Закон України від 1 березня 1991 р. № 803-ХІІ із змінами та доповненнями.
14. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні. Закон України від 21 березня 1991 р. № 875-ХІІ із змінами та доповненнями.
15. Про зовнішньоекономічну діяльність. Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-ХІІ із змінами та доповненнями.
16. Про цінні папери і фондову біржу. Закон України від 18 червня 1991 р. № 1201-ХІІ із змінами та доповненнями.
17. Про охорону навколишнього природного середовища. Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-ХІІ із змінами та доповненнями.

Допоміжна

1. Белкин Р.С Криминалистика: проблемы, тенденции, перспективы. От теории - к практике. -М: Юрид. лит., 1988.
2. Лукьянчиков Е.Д., Кузьмичев В.С. Тактические основы расследования преступлений: Учеб. пособие. -К.: КВШ МВД СССР, 1989.
3. Образцов В.А. Криминалистика: Курс лекций. -М, 1996.
4. Перепелица А.И. Уголовная ответственность за хозяйственные преступления в сфере предпринимательской деятельности. Комментарий к действующему законодательству. -Х.: Рубикон, 1997.
5. Сташис В.В., Бажанов М.И. Личность под охраной уголовного закона. Глава III УК Украины с научно-практическим комментарием.- Симферополь:Таврида,1996.
6. Терещенко С., Науменко В. Основи митного законодавства в Україні. Теорія і практика.-К.:АТ Август.1999 .
7. Основи митної справи./Тези лекцій.-Хмельницький,1996.
8. Аленин Ю.П., Тищенко В.В. Особенности расследования тяжких преступлений против личности Учеб. пособие. -Одесса: АО БАХВА, 1996.
9. Бахін В.П., Весельський В.К. Тактика допиту: Навч. посібник. -К.: НВТ Правник, 1997.
10. Белкин Р. С. Криминалистика: проблемы, тенденции, перспективы. Общая и частные теории. -М.: Юрид. лит., 1987.
11. Белкин Р.С Криминалистика: проблемы, тенденции, перспективы. От теории - к практике. -М: Юрид. лит., 1988.
12. Гончаренко В. Г. Науково-технічні засоби в роботі слідчого. -К.: Вид-во Київського ун-ту, 1972.
13. Гончаренко В.Г., Сокиран Ф.М. Тактика психологічного впливу на попередньому слідстві Навч. посібник -К.: Укр. акад. внутр. справ, 1994.
14. Колесниченко А.Н., Коновалова В.Е. Криминалистическая характеристика преступлений. Учеб. Пособие. -Х.: Юрид. ин-т, 1985.
15. Коновалова В.Е., Шепитько В.Ю. Обыск: тактика и психология: Учеб. пособие. -Х.: Гриф, 1997.
16. Коновалова В.Е. Правова психологія: Навч. посібник. -Х.: Основа, 1997.
17. Криминалистика: Учебник для вузов / Под ред. И.Ф. Герасимова, Л.Я. Драпкина. -М.: Высш. школа, 1994.
18. Криминалистика: Учебник для вузов / Под ред. Н.П. Яблокова. -М.: Изд-во БЕК, 1995.
19. Криминалистическое обеспечение деятельности криминальной милиции органов предварительного расследования / Под ред. Т.Е.
20. Аверьяновой и Р.С. Белкина. -М.: Новый юрист, 1997.
21. Поль К.Д.. Естественно-научная криминалистика. М. Юр. лит. 1985.
22. Осмотр места происшествия: Справочник следователя. -2-е изд. -М: Юрид. лит., 1982.
23. Основы борьбы с организованной преступностью / Под ред. В.С. Овчинского, В.Е. Эминова, Н.П. Яблокова. -М.: ИНФРА-М, 1996.

24. Следственные действия (процессуальная характеристика, тактические и психологические особенности): Учеб.пособ. для вузов МВД СССР.- Волгоград,1984.
25. Современное огнестрельное оружие.-Минск,1997.

12. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України - <http://zakon.rada.gov.ua>